

Einar (6 år) ba Stortinget
våkne Side 8-9

Fiskeribladet Fiskaren kystavisa

LEDER: Fiskebåts
tause oppførsel
er både flau og
skandaløs

ONSDAG 5. mars
2014
Løssalg kr 30 Norden DKK 30 Årgang 7 Nr 27 Uke 10

Tidligere «Bømmelbas» dumpet 1000 tonn fisk

Eidesvik Havfiske solgte «Bømmelbas» i januar i fjor til Marokko. Få måneder senere, etter navnebytte til «Adrar», drev den gamle fiskebåten rovfiske utenfor Vest-Sahara. Fire andre tidligere norske fiskebåter operer i samme kontroversielle område. Side 4-6

BUREAU VERITAS

*-din samarbeidspartner for kontroll,
klassing og systemsertifisering
av fiskefartøy*

- Godkjent kontrollforetak av Sjøfartsdirektoratet for fiskefartøyer 8-15 meter Loa
- Full-delegert klasseselskap inkl. ISM for alle fiskefartøyer
- Stasjoner i Oslo, Kristiansand, Haugesund, Molde, Kristiansund, Trondheim og Andenes

**BUREAU
VERITAS**

Publisher:
Pål Korneliussen
Redaktør:
Øystein Hage

Desksjef: Ann Eileen Ditlevsen Nygård
Redaktør: Nils Torsvik

fiskeribladetfiskaren.no fbfi.no

PRINSENS FAGLIGE UTVALG
PFU

FiskeribladetFiskaren arbeider etter Vær varsomplakatens regler for god presseskikk. Mener noen seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres disse til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens faglige utvalg behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adressen til PFU er: Prinsens gate 2, pb. 48, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22415680, faks: 22411980.

FiskeribladetFiskaren

En uavhengig avis for Kyst-Norge

Horribelt utkast

Bildene vi publiserer i dag av utstrakt fiskedumping utenfor Afrikas vestkyst bør gjøre en samlet norsk fiskerinæring flau. Flau over at de tilhører en yrkesgruppe som driver denne formen for rovfiske og fiskerikriminalitet - og flau over at det er tidligere norske fiskebåter som står for denne fiskedumpingen. Dessuten bør rederorganisasjonen Fiskebåt være flau over at de ikke våger å ta stilling i den omstridte og betente konflikten i Vest-Sahara, et landområde som har vært okkupert av Marokko i en årrekke. En organisasjon med ryggrad hadde våget å tone flagg.

Sist helg ble det kjent at en norsk båt var involvert i en tragisk skipsulykke utenfor Vest-Sahara. Flere marokkanske sjøfolk døde og er savnet etter at et skip med norsk kaptein kolliderte med en lokal fiskebåt. Både kapteinen og styrmannen om bord var norske. Tråleren skal være delvis eid av det norske rederiet Sjøvik, et selskap som i mange år har skitnet til sitt rykte ved å fiske utenfor Vest-Sahara.

I dag viser vi de grufulle bildene av omfattende fiskedumping i samme området. Tidligere norske fiskebåter er ansvarlig for miljøkriminaliteten, og en av båtene skal ha dumpet 1000 tonn med sardiner fordi fisken var for stor. Sardinene passet ikke inn i boksene.

Hvordan opptrer norske redere i området? Vet vi om norske redere som fisker i Vest-Sahara opptrer på samme måten?

Alle de tidligere eierne av fiskebåtene beklager at deres båter blir brukt, og påstår de ikke visste at de endte opp som miljøverstinger. Likevel må vi spørre oss om de ikke bør bli mer bevisst i sine valg når de selger båtene ut av landet.

Etter vår mening bør alle norske redere gjøre sitt for å hindre salg av båter til et omstridt område som Vest-Sahara.

En gruppe som definitivt bør bli mer bevisst i sine holdninger er Fiskebåt, som ikke våger å ta standpunkt i striden rundt fiske ved Vest-Sahara. Mens pelagisk forening har en klar mening er det flaut stille i kontorene i Ålesund. Årsaken er trolig at enkelteredere, som også er medlem i Fiskebåt, tjener fett på sardiner fisket utenfor Vest-Sahara.

Norske myndigheter fraråder norske selskaper å drive næringsvirksomhet i området. At Fiskebåt ikke har synspunkt på disse spørsmålene betyr i realiteten at de godtar både fiskedumping og ulovlig okkupasjon av Vest-Sahara. Hadde Fiskebåt hatt ryggrad hadde de både fordømt engasjement i området og at norske redere selger båtene som blir brukt til miljøkriminalitet.

De mangelfulle holdningene de har i disse sakene kan ikke karakteriseres som annet enn skandaløst og flaut.

En nyttig rapport

TEKNOLGI: avbruksnæringen trenger ny teknologi for å kunne gå lengre ut fra kysten. ILL.FOTO

Marin sektor trenger en velfungerende innovasjonskjede.

BIOMENING

EDEL ELVEVOLL

Er professor ved universitetet i Tromsø.

Forskningsrådet og Innovasjon Norge har nettopp gått gjennom virkemidlene for å få til en koordinert FoU innsats mot leverandøri industrien til marin, maritim og offshoreleverandøri industri. Gjennomgangen viste at det finnes et bredt spekter av virkemidler, relevant for den blå leverandøri industrien eller leverandører av havteknologier. Forskningsrådets virkemidler er godt egnet til å stimulere til økt FoU i tidlig fase, men i mindre grad innrettet i forhold til markeds nær innovasjon, pilot eller demonstrasjonsaktiviteter.

Det mest helhetlige tilbudet i virkemiddelapparatet finner en i petroleumsektoren. Innovasjon Norges virkemidler knyttet til petroleumsektoren er innrettet for å kommersialisere forskningsbaserte ideer og utløse vekst og verdiskaping. Marin sektor har ikke de samme virkemidlene tilgjengelige, og rapporten stiller spørsmål om de nødvendige virkemidlene for å utløse kommersialisering, vekst og verdiskaping er tilstede i marin sektor. En anbefaler at Forskningsrådet må styrke innsatsen

Biomarin gjestepalte

FiskeribladetFiskaren vil ukentlig ha en gjesteskribent knyttet opp mot det biomarine stoffområdet.

Følgende institusjoner bidrar til spalten; FHF, FHL, Marelife, Maring, Nifes, Nofima, Omegaland, Rubin, Universitetet i Bergen, Haukeland Universitetssjuehus, Sintef og Universitetet i Tromsø.

Det finnes et bredt spekter av virkemidler, relevant for den blå leverandøri industrien

mot marine næringsaktører som ønsker å kommersialisere FoU-basert kunnskap. Ettersom virkemidlene for teknologisk FoU-innsats er fragmentert for marin sektor sammenlignet med de andre sektorene, vil marin sektor ha større behov for intern koordinering av virkemidler enn de andre sektorene. Marin sektors leverandøri industri har ikke dekket sitt behov for å redusere risiko ved uttesting, pilot- eller demonstrasjonsaktiviteter. Miljøteknologiordningen og Innovasjon Norge/FHF sine nye tiltak på teknologi for hvitfisk og utnyttelse av restråvarer kan benyttes, men alt i alt anbefales det å etablere og styrke de senere

fasene i innovasjonskjeden med DEMO2000 fra petroleumsektoren som modell. Dette vil kunne bidra til større kunnskapsflyt mellom sektorene og innad i marin sektor. Rapporten peker også på at en del virkemidler av mer generell karakter knyttet til bruk av nye materialer (Nano) eller kompetanse (NæringsPhD) kan utnyttes bedre, da disse programmene, som er rettet mot næringslivet som helhet, benyttes i begrenset grad av marin sektor.

Bruk av SkatteFUNN ordningen viser at bedriftenes egen FoU-innsats er stor i alle næringene – og for egen del tilføyes også at skatterefusjon i petroleumsektoren også bidrar til en mer velfungerende innovasjonskjede i denne sektoren.

En rekke rapporter og meldinger har pekt på fantastiske framtidige muligheter for verdiskaping i marin sektor. De samme rapportene påpeker imidlertid at utvikling og kommersialisering av ny teknologi er fundamental forutsetning for å sikre videre vekst og lønnsomhet i den marine næringen. Noen eksempler som nevnes er at havbruksnæringen trenger ny teknologi for å kunne gå lengre ut fra kysten, produsere mer i lukkede anlegg i tidlige livsfaser eller å hindre lusepåslag.

Fiskeri trenger mer automatisering, og ny teknologi for økt og mer variert utnyttelse av råvarene. De nye bio-marine næringene trenger mer teknologisk FoU for å realisere forventningene om større verdiskaping i framtiden. Da er det flott at en slik gjennomgang er utført og at disse problemstillingene nå løftes fram. Dette er en rapport som er verdt å lese.

Rapporten: www.regjeringen.no/upload/FKD/havteknologisk_rapport_310114.pdf

FAKTA: LOVBRUDD

Internasjonalt næringsliv i området som ikke respekterer denne retten, er med på å støtte opp under et folkerettsbrudd. Finansdepartementet har kalt slike aktiviteter «et svært alvorlig brudd på grunnleggende etiske normer», og UD fraråder norsk næringslivs deltakelse i Vest-Sahara.

«Zander»

Tråler (59 meter) bygget 1978, ved Hjørungavåg Verft i Hjørungavåg
Eier og manager: Zandic AB, Lennart Kjellberg i Göteborg
 Registrert: Belize med hjemmehavn i Belize City
 Forrige eier: Brennholm AS, Sandtorv-familien på Hjellesstad i Bergen

Tidligere navn:

"Skipsholmen" (til juli 2008)
 "Brennholm" (til januar 2007)
 "Skipsholmen" (til januar 2006)

"Mogsterbas" (til april 2001)

"Veabas" (til februar 1999)
 "Kings Cross" (til august 1994)
 "Brennholmen" (ukjent lengde)

«Meya»

Tråler (57 meter) bygget i 1987 ved Hatlo Verksted, Ulsteinvik
Eier: Swemar AB, Peter Kjellberg i Göteborg
 Registrert: Marokko med hjemmehavn i Agadir
 Forrige eier: Magnarson AS, fam. Klepsvik, Taranger og Økland i Austevoll

Tidligere navn:

"Magnarson" (til februar 2012)
 "Krossøy" (til november 2009)
 "Jona Edvalds II" (til april 2009)
 "Jona Edvalds" (til juni 2008)

"Adenia II" (til september 2003)
 "Jona Edvalds" (til januar 2003)
 "Adenia II" (til 2003)
 "Petur Jonsson" (til januar 1994)

Gamle norske båter i rovfiske i Vest-Sahara

VEST-SAHARA

Minst fem tidligere norske fiskebåter driver kontroversielt fiske i Vest-Sahara. Eidesvik-rederiets gamle «Bømmelbas» driver rovfiske og skal ha dumpet 1000 tonn fisk som var for små i fjor.

Ole Erik Klokeide
 Bergen

Bildene fra Western Sahara Resource Watch (WSRW) lyver ikke. Den gamle 60-meter lange tråleren «Adrar» spyr ut fisk i havet i utenfor Dakhla i Vest-Sahara, et land som er okkupert av Marokko.

Bømlo-båt

Båten ble solgt fra Bømlo-rederiet Eidesvik Havfiske i januar i fjor. Reder Lars Magne Eidesvik bekrefter at båten ble solgt til Marokko og registrert i Belize.

Lars Magne Eidesvik

– Ja båten skulle til Marokko, men vi tar klar avstand fra sånt. Dette er voldsomt og slett ikke bra, men vi kjenner jo ikke motparten som kjøpte båten, sier Eidesvik.

Rå dumping

Denne episoden med dumping av 70 tonn sardiner i juli i fjor, skal ikke være enestående. Ifølge styreleder i WSRW og leder for Støttekomiteen for Vest-Sahara Erik Hagen, dum-

FAKTA: VEST-SAHARA

Vest-Sahara er et omstridt territorium som både Marokko og Den saharawiske arabiske demokratiske republikk (SADR), krever råderett over.

Landområdet ligger mellom Marokko i nord, Algerie i nord-øst, Mauritania i sør og øst, og Atlanterhavet i vest. Fra 1884 til 1975 var det et spansk protektorat kjent som Spansk Sahara. I det Spania trakk seg ut i 1975-76, tok Marokko og Mauritania kontroll over landområdet. Etter at Mauritania trakk seg ut igjen i 1979, sto Marokko igjen som administrasjonsmakt.

Vest-Sahara behandles i FN-systemet som det siste uløste kolonispørsmålet i Afrika. Mer enn 100 FN-resolusjoner etablerer saharawienes rett til selvbestemmelse, en rett som også gjelder for saharawienes tilgang til naturressursene i Vest-Sahara.

Europaparlamentets rettslige kontor har konkludert med at fisket er i strid med folkeretten.

FNs tidligere rettssjef har en rekke ganger gått ut og kalt fisket i Vest-Sahara både folkerettsstridig og til hinder for fredssamtalene.

Kilde: UD, WSRW, Wikipedia

pet båten i fjor cirka 1000 tonn fisk.

– Vi har snakket direkte med folk som har deltatt i fisket på «Adrar», som bekrefter at det ved denne episoden ble dumpet 70 tonn sardiner, fordi fisken var en til to centimeter for kort til å landes ved anlegget i Agadir i Marokko. Derfor ble ordren

Erik Hagen

De som selger båtene vet hvor de havner og de burde ikke selge. Det virker som det er et systematisk salg av gamle norske fiskebåter, som havner i Vest-Sahara, gjerne via Sverige

Erik Hagen, leder for Støttekomiteen

om dumping gitt fra rederiet. Våre kilder sier at i fjor ble det dumpet 1000 tonn bare fra «Adrar». Det er helt sinnsykt, sier Hagen.

Dumpingplass

Han sier at Marokko er blitt en dumpingplass for gamle fiskebåter.

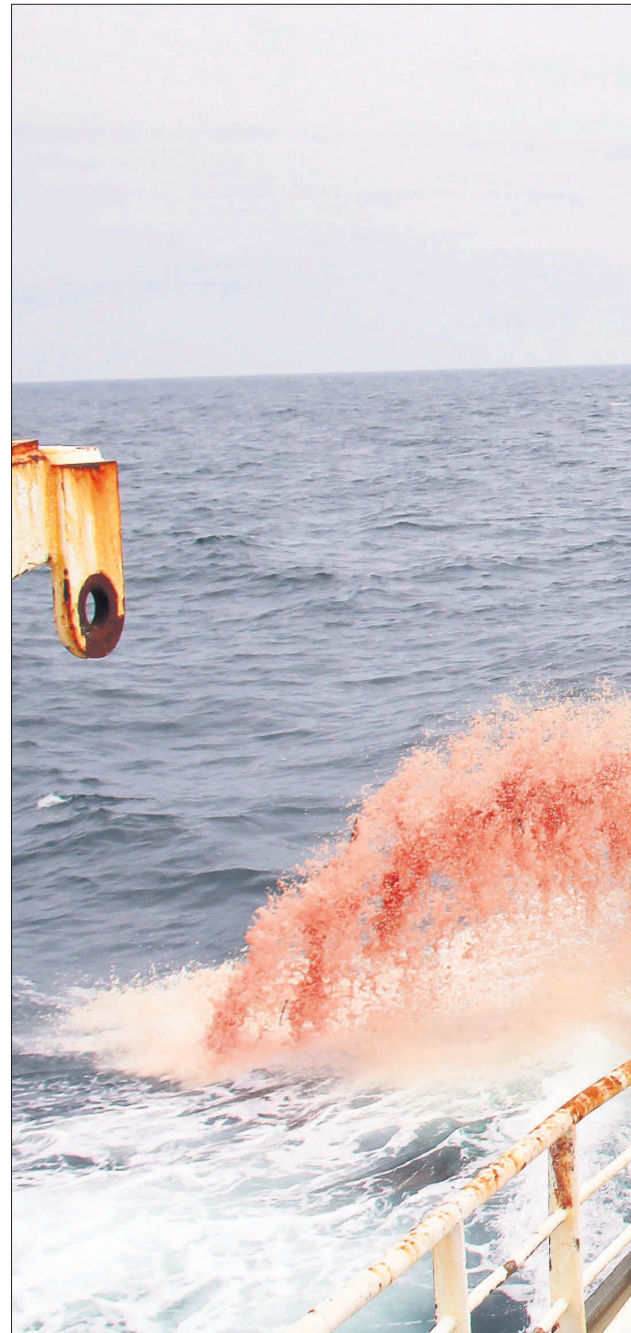
– De som selger båtene vet hvor de havner og de burde ikke selge. Det virker som det er et systematisk salg av gamle norske fiskebåter, som havner i Vest-Sahara, via et helt konkret fiskermiljø i Sverige. Gamle «Bømmelbas» gikk fra Norge i januar-februar i fjor, byttet navn, og i juli var den i fullt fiske, sier Hagen.

Kan ikke ta ansvar

Eidesvik mener at hans rederi ikke kan ta ansvar for hva som skjer med båten når den er solgt.

– Dette er det meglernes som styrer. Selger du en bil til en som bruker den til å svindle, det kan du ikke styre. Det er vanskelig. Det samme gjelder ved salg av en båt. Vi kan ikke ta ansvar for hva som skjer etter at den er solgt, sier Eidesvik.

Rederiet har aldri fisket i

RÅ DUMPING: Den gamle Eidesvik-båten «Bømmelbas» som nå er marokko-

Afrika. – Nei vi har aldri fisket der selv og det kommer vi heller aldri til å gjøre. Vi holder oss i de nære farvann, sier han.

– Norske redere som selger båter som skal brukes i Ma-

rokk og Vest-Sahara støtter opp om den alvorlige situasjonen i territoriet. Marokko har okkupert Vest-Sahara og dette er et uløst kolonispørsmål. Folket fra Vest-Sahara vil ikke ha

«Vikingbank»

Fiskebåt (56 meter), bygget i 1978 ved Bolsones Verft, Molde

Eier og manager: Ghali de Peche Hay Essalam, Marokko

Registrert: Marokko

Forrige eier: Fiskeriselskapet Norli AS, Rasmussen-familien på Karmøy.

Tidligere navn:

"Quo Vadis" (til februar 2012)

"Morten Einar" (til september 2006)

"Ostanger" (til november 2004)

"Jon Sigurdsson" (til januar 2003)

"King Cross" (til juni 1996)

"Torbas" (til januar 1987)

«Adrar»

Tråler (60 meter) bygget i 1978 ved Myklebust Verft, Gursken

Eier og manager: Lgmc Industries, Casablanca Marokko

Registrert: Belize med hjemmehavn i Belize City

Forrige eier: Eidesvik Havfiske AS, Eidesvik-familien Bømlo.

Tidligere navn:

"Bømmelbas" (til januar 2013)

"Havglans" (til august 2011)

"Leinebjørn" (til juni 1999).

«Buland»

Tråler (52 meter) bygget i 1978 ved Hatlo Verksted i Ulsteinvik

Eier og manager: Neptune - Akureyri, Island

Registrert: Belize med hjemmehavn i Belize City

Forrige eier: Dales Rederi AS, Dale-familien Lepsøy i Os

Tidligere navn:

"Røttingøy" (til august 2011)

"Rogne" (til mars 2001)

"Christina S" (til may 1997)

"Ny Dolsøy" (til januar 1988)

ansk og heter «Adrar», skal ha dumpet minst 1000 tonn fisk fra juli og ut året i fjor. Fisken var for liten for anleggene i Marokko. ALLE FOTO: WSRW

disse rovfiskerne og taperne er kystbefolkningen og fiskerne i Vest-Sahara. Mens flyktninger fra Vest-Sahara sultet i flyktningleirer i Algerie så dumpes mat rett i sjøen. Det er forferde-

lig, sier Hagen.

Ifølge Hagen er det tre hovedtyper fiske i Vest-Sahara. Det ene er et statlig samarbeid mellom Marokko, Russland og EU. Den andre formen er

småskalafiske med små marokkanske fiskebåter, og den tredje formen er den private flåten under marokkansk flagg eller bekvemmelighetsflagg. I denne siste gruppen inngår de

fem tidligere norske båtene, og de utgjør rundt en tredel av denne flåten.

ole.kloekide@fbfi.no
mobil 47809837

Fortsetter
på neste side ...

Fiskebåt har intet syn på Vest-Sahara

Erik Hagen og Støttekomiteen for Vest-Sahara har sendt en rekke forespørsler til Fiskebåt de siste årene og

Tore Roaldsnes

bedt organisasjonen klargjøre sitt forhold til fiskeriene i Vest-Sahara. Norske myndigheter fraråder norske engasjementer i det konfliktfylte området.

Ifølge styreleder og fiskebåtredere Tore Roaldsnes i Fiskebåt, har organisasjonen

ikke noen offisiell holdning til det fisket som foregår i Vest-Sahara.

Ingen forutsetning

– Nei det har vi ikke. Vest-Sahara diskusjonen har vi ikke forutsetning for å diskutere. Vi har ikke engasjert oss i

Sjøvik og andre som opererer der.

Vi har ikke noe syn på dette, sier Roaldsnes til Fiskeribladet Fiskaren.

– Men hva med norske redere som selger båter til aktører som engasjerer seg i området?

– Båter blir solgt hit og dit og hvor de havner til slutt har vi ikke noe syn på, sier han. Rederiene bak gamle «Magnarson» (nå «Meya») og gamle «Røttingøy» (nå «Buland»), henholdsvis Magnarson AS og Dales Rederi AS er medlemmer i Fiskebåt.

– Vi trakk oss ut av Vest-Sahara med «Vardberg»

Administrerende direktør Sigurd Rekkedal i Maritim Management sier at selskapet ikke lenger fisker med frysetrålere «Vardberg» i Vest-Sahara. – Vi trakk oss ut derfra i 2009. Det var ikke noen plass for oss, sier Rekkedal.

Sigurd Rekkedal

– Er det noe tema å fiske der igjen?

– Nei det er det ikke. Man får ikke lenger kvoter for frysing av fisk, bortsett fra gjennom en bilateral avtale mellom Marokko og Russland, sier Rekkedal.

Rederiet kontrolleres av Matre-familien i Ølensvåg, som også eier Westcon-konsernet. «Vardberg» fisket i Vest-Sahara i to-tre sesonger.

– Nå er vi tilbake i Maurita-

nia og fisker hestmakrell. Vi har ligget i opplag ett år, for å bestemme oss for hva vi skulle gjøre videre. Vi har en clean record med myndighetene i Mauritania, sier Rekkedal til Fiskeribladet Fiskaren.

MENGDER: Store mengder fisk blåses på havet igjen.

Tar soleklar avstand fra fisket i Vest-Sahara

Fle redier som har solgt båter som har havnet i det omstridte fisket i Vest-Sahara, er organisert gjennom Pelagisk Forening.

Jonny Lokøy

– Vi tar soleklar avstand fra ulovligheter, enten det er urapportert fangst, utslipp eller andre brudd på fiskerettigheter som skjer i Vest-Sahara. Jeg kjenner ikke til at noen av våre medlemmer driver der, sier styreleder Jonny Lokøy i Pelagisk Forening.

– Hva med medlemmer som

selger båter som nå driver med rovfiske i Vest-Sahara?

– Såvidt jeg kjenner til er det ikke noe forbud mot salg av båter. Båtene som selges kan havne hvor som helst. Men det er veldig bra at Fiskeribladet Fiskaren setter søkelyset på det som skjer i Vest-Sahara, sier Lokøy.

Fle av de norske redere som har solgt båter som har havnet i fisket i Vest-Sahara, er medlemmer i Pelagisk Forening. Gamle «Brennholm» som tilhørte Sandtorv-familien på Hjellevad i Bergen har nå navnet «Zander» og fisker i Vest-Sahara, men eies fra Sverige. Tilsvarende er gamle

«Bømmelbas» havnet i Vest-Sahara under navnet «Adra». Det var Bømlø-rederne i Eidesvik-familien som solgte båten i 2013. Det er nå det marokkanske selskapet Lgmc Industries som nå fisker med fartøyet og som ble avslørt da det dumpet 70 tonn sardiner som var for små.